

Täysistunto

Tiistai 24.11.2020 klo 14.00—19.03

25. Lakialoite laiksi väylämaksulain kumoamisesta

Lakialoite LA 33/2020 vp Ville Kaunisto kok ym.

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 25. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

18.20 **Ville Kaunisto kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todellakin, käsittelyssä on lakialoitteeni väylämaksun pysyvästä poistosta eli väylämaksulain kumoamisesta. Tein aloitteen jo puoli vuotta sitten, mutta kuten varmasti jokainen meistä on huomannut, vientiteollisuuden ongelmat ja haasteet eivät suinkaan ole ohi vaan ne saattavat jopa olla todella pahasti vasta edessäpäin.

Olen tästä kyseisestä lakialoitteesta eri pykälien yhteydessä jo useamman kerran eduskunnassa puhunut, joten jätän tällä kertaa omat perusteluni hieman vähemmälle. Ne omat perustelut ovat käsittääkseni osoittaneet sen, että oppositiopuolueiden edustajat tukevat ajatteluani, ja olen siitä äärimmäisen kiitollinen, mutta sen sijaan, että kerron omia perusteluja, aion lukea teille hieman tylsästi otteita asiantuntijalausunnoista liittyen kyseiseen lakiin, jota itse hallituskin vielä keväällä valmisteli mutta sitten veti pois.

Tässä niitä tulee:

”Nykytuotoinen väylämaksujärjestelmä kokonaisuutena sisältää Suomen kilpailukykyä heikentäviä rakenteita, sillä kustannusten jakautuminen tasaisesti ei tue tavaravirtojen ohjautumista luonnollisesti taloudellisimmille ja tehokkaimmille kuljetusreiteille.”

”Meriväylät ja niiden ylläpito ovat valtion perusinfraa, eikä niiden kustannuksilla tule rasittaa ulkomaankauppaa käyviä yrityksiä. Väylämaksut ovat ulkomaankauppaa käyville yrityksille lisäkustannus, minkä he maksavat merirahtien yhteydessä.”

”Väylämaksu pitää poistaa kilpailua vääristävänä ja yritysten logistiikkakustannuksia nostavana erityisesti tässä kriisitilanteessa, mutta jatkossa kokonaan ja pysyvästi.”

”Väylämaksujen poistolla on laajakantoiset vaikutukset logistiikan ja sen yritysten kilpailukykyyn. Väylämaksu nostaa yritysten logistiikkakuluja, ja merikuljetusten kustannukset vaikuttavat voimakkaasti eri toimialoilla toimivien yritysten logistiseen kilpailukykyyn.”

”Väylämaksu on täysin Suomen oma ratkaisu, jolla valitettavasti heikennetään Suomen logistista sijaintia nostamalla tarpeettomasti yritysten kustannuksia. Väylämaksujen takia

Pöytäkirjan asiakohta PTK 150/2020 vp

Suomen reitti ei ole tällä hetkellä transitossa eli kauttakuljetuksissa kilpailukykyinen. Väylämaksun poisto nostaisi kauttakululiikenteen määrää ja näin kompensoisi väylämaksujen poiston vaikutuksia valtion tuloihin.”

”Kansallisesti asetetut maksut ja verot vaikuttavat myös yritysten sijoittumispäätöksiin.”

”Väylämaksun poisto keventää kustannuksia kaikessa merenkulussa tasapuolisesti.”

”Väylämaksun poistamisella olisi myös pidemmällä aikavälillä positiivisia vaikutuksia ulkomaankaupan kilpailukykyyn, meriliikenteen tehokkuuteen ja ilmastopäästöjen vähentämiseen, kiertotalouden toteutumiseen sekä transitoliikenteeseen.”

Esitys on tärkeä ”Suomen ulkomaankaupan jatkuvuuden turvaamiseksi”.

Esitys ”pitää yllä Suomelle elintärkeiden merikuljetusyhteyksien toimivuutta ja Suomen huoltovarmuutta sekä pyrkimyksiä tukea matkustaja- ja rahtituloja menettävien Suomen ulkomaankauppaa palvelevien varustamojen taloudellista toimintakykyä covid-19-tartuntataudin aiheuttaman kriisin aikana ja kriisistä toipumisessa”.

Nämä siis asiantuntijalausuntoja kyseiseen lakiesitykseen. Asiantuntijat olivat yli 90-prosenttisesti lakiesityksen takana.

Me siis puhumme Suomen tulevaisuudesta, siitä, miten me varmistamme yhden hyvinvointimme kivijalan kestämisen vaikeissa oloissa, mutta samalla myös sen vahvistamisesta. Lakialoitteeni väylämaksun poistamisesta lisää siis työpaikkoja, lisää hyvinvointia ja rakentaa kilpailukykyistä Suomea. Yksinkertaisesti sanottuna se tarkoittaa monelle yrittäjälle ja työntekijälle sitä, että joulupöytään on varaa ostaa myös kinkku.

Kiitän kaikkia allekirjoittajia ja niitä, jotka ovat hieman myöhässäkin asiaan heränneet, ja kuten alussa mainitsin, niin käsittääkseni niitä ovat kaikki oppositiopuolueet enemmän tai vähemmän. Kiitän myös omaa kokoomuspuoluuttani, joka on vahvasti lähtenyt tukemaan minua tämän lakialoitteen kanssa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia esittelystä.

18.25 Mari-Leena Talvitie kok: Arvoisa herra puhemies! Kiitos edustajakollega Kaunistolle lakialoitteesta, jonka myöskin allekirjoitin. Kuten edustaja Kaunisto tuossa toi esiin ja me kaikki tiedämme, Suomi on hyvin vientivetoinen maa ja me olemme kuitenkin tietynlainen saari täällä, joten monet asiat, tavarat ja logistiikkaketjut tulevat meille joko meriteitse tai sitten lentoteitse. Se on meidän vahvuutemme, mutta samalla myöskin tietyllä tavalla heikkous, ja siinä mielessä, jos nyt ajatellaan esimerkiksi tätä Itämeren kilpailuympäristöä, olisi tärkeää, että Suomen kilpailukyky olisi samalla tasolla muiden Itämeren maiden kanssa ja näin ollen me voisimme itse tehdä sille jotain. Jos me alennamme tai poistamme väylämaksua, niin silloin myöskin se oma kilpailukyky kohenee. Tällaisilla erilaisilla kansallisilla maksuilla ja veroilla on iso merkitys myöskin yritysten sijoittumiselle ja tämän myötä Suomen taloudelle. Loppuviimeksi on kyse työpaikoista ja niistä vientieuroista, ja näin ollen ne yrittämisen edellytykset on tärkeä saada samalle viivalle muiden Itämeren maiden kanssa.

Tietenkin ajatellaan, että väylämaksun maksaa rahdin yhteydessä joku taho, ja se joku taho on kuitenkin aina sitten joku yritys. Ja siellä yrityksessä mietitään, mitä kautta niitä logistisia ketjuja viedään eteenpäin ja mitä kautta tavara liikkuu. Näin ollen, tietyllä tavalla, väylämaksujen poistaminen saattaa olla tietyissä tilanteissa myöskin ympäristöteko. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 150/2020 vp

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.